PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · EDUKACJA ZDROWOTNA · KLASA 6

Dział 3. Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka

Potrzeby osób z autyzmem, dysleksją, niepełnosprawnością i padaczką; pierwsza pomoc przy napadzie. Siedem kart: wiadomości z przykładami, ćwiczenia, zastosowanie w praktyce, dwie równoległe kartkówki (A/B), dwa równoległe sprawdziany (A/B) i pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	4 zad. 11 pkt
2	**Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – ćwiczenia** Sprawdzam, czy rozumiem	7 zad. 22 pkt
3	**Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – w praktyce** Sytuacje z życia, tekst, plan działania	4 zad. 15 pkt
4	**Kartkówka: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa A** 10 minut · 9 pkt	4 zad. 9 pkt
5	**Kartkówka: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa B** 10 minut · 9 pkt	4 zad. 9 pkt
6	**Sprawdzian: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa A** 35 minut · 25 pkt	8 zad. 25 pkt
7	**Sprawdzian: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa B** 35 minut · 25 pkt	8 zad. 25 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2 i 3 to ćwiczenia oraz zastosowanie wiedzy w sytuacji z życia, tekście lub planie działania.
- Karty 4 i 5 to równoległe kartkówki (grupa A i B, ok. 10 minut), karty 6 i 7 – równoległe sprawdziany (grupa A i B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją.
- Każda karta ma własną punktację i mieści się na osobnych stronach – można ją wydrukować osobno.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 6 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027), zgodny z podstawą programową edukacji zdrowotnej (Dz.U. 2026 poz. 378 i 958). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/7

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 11 pkt

PRZYPOMNIJ SOBIE

- **Każdy z nas jest inny** i ma mocne strony oraz potrzeby. **Zaburzenia neurorozwojowe** to różnice w rozwoju i pracy mózgu, które występują od wczesnego dzieciństwa. Niepełnosprawność to trwała trudność, np. w poruszaniu się. To nie jest choroba zakaźna, nie wynika z lenistwa ani ze złego wychowania i nie można się nią zarazić. **Potrzeby** to to, co pomaga danej osobie uczyć się, bawić i funkcjonować. Najlepiej zapytać ją, co jej pomaga, i uważnie słuchać.
- **Zaburzenie ze spektrum autyzmu (ASD)**: osoba inaczej odbiera świat i inaczej porozumiewa się z innymi. Trudniej może jej rozumieć żarty, ironię i wyraz twarzy. Może być bardzo wrażliwa na hałas, światło i dotyk, a często potrzebuje stałego planu dnia i uprzedzenia o zmianie. Pomaga: jasny, konkretny komunikat, spokojne miejsce, nie dotykać bez zgody, nie zmuszać do kontaktu wzrokowego. **ADHD**: trudność z utrzymaniem uwagi, duża ruchliwość i działanie bez zastanowienia. Pomaga: krótkie polecenia, jedna rzecz naraz, przerwa na ruch, pochwała za wysiłek.
- **Rozwojowe zaburzenia uczenia się**: **dysleksja** (trudności z czytaniem), **dysgrafia** (trudności z czytelnym, estetycznym pismem), **dysortografia** (trudności z ortografią), **dyskalkulia** (trudności z liczeniem i rozumieniem liczb). Nie wynikają z lenistwa ani z braku starań. **Zaburzenie rozwoju intelektualnego**: osoba uczy się wolniej, potrzebuje prostych słów, powtórzeń, przykładów i więcej czasu. Ma uczucia i prawa jak każdy – traktujemy ją jak rówieśnika, a nie jak małe dziecko.
- **Niepełnosprawność ruchowa** to trudność w poruszaniu się. Osoba może korzystać z wózka, kul lub balkonika. **Barierami** są np. schody bez podjazdu, wysokie krawężniki, wąskie drzwi, zastawione przejścia. Zasady: **pytamy**, czy pomoc jest potrzebna, i słuchamy odpowiedzi; nie dotykamy wózka ani sprzętu bez zgody; nie blokujemy podjazdów; mówimy do osoby, a nie o niej i nie do jej opiekuna. Podobnie przy innych niepełnosprawnościach fizycznych: osobie niewidomej mówimy, kim jesteśmy, i opisujemy, co się dzieje, a osobie niesłyszącej mówimy wyraźnie, stojąc twarzą do niej.
- **Padaczka** to choroba, w której czasem w mózgu pojawiają się nagłe wyładowania elektryczne, czyli **napad**. Nie jest zaraźliwa i nie wynika ze złego wychowania. Napad może wyglądać różnie: jako drgawki całego ciała z utratą przytomności albo jako chwilowe „wyłączenie się" i patrzenie w jedno miejsce. **Pierwsza pomoc przy napadzie z drgawkami**: 1) zawołaj dorosłego i pilnuj, jak długo trwa napad, 2) odsuń twarde i ostre przedmioty, pod głowę podłóż coś miękkiego, 3) gdy drgawki ustaną, ułóż osobę w pozycji bocznej bezpiecznej (dzięki temu swobodnie oddycha i nie zadławi się), 4) zostań przy niej, aż się ocknie. **Nie przytrzymuj**, **nie wkładaj niczego do ust**, nie podawaj jedzenia ani picia. Wezwij pogotowie (**112** lub **999**), gdy napad trwa dłużej niż 5 minut, osoba nie odzyskuje przytomności, napad się powtarza, osoba się zraniła lub ma trudności z oddychaniem albo gdy to pierwszy napad w jej życiu.

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Kolega na kulach niesie plecak po schodach. Co robisz?

Pytam, czy mam pomóc, i robię to, o co prosi. Nie zabieram plecaka bez pytania.

Przykład 2. Podczas lekcji kolega upadł i ma drgawki. Co robisz?

Wołam dorosłego, pilnuję czasu, odsuwam twarde przedmioty. Nie przytrzymuję go i nie wkładam niczego do ust. Gdy drgawki ustaną, układam go w pozycji bocznej bezpiecznej i zostaję przy nim.

ZADANIA

Zadanie 1. Uzupełnij zdania. ___ / 3 pkt

ust miękkiego bocznej twardego

1. Podczas napadu drgawek nie wkładamy niczego do _____.
2. Pod głowę osoby z drgawkami podkładamy coś _____.
3. Po ustaniu drgawek układamy osobę w pozycji _____ bezpiecznej.

Zadanie 2. Które zdanie o autyzmie jest prawdziwe? ___ / 1 pkt

A. Autyzm wynika z braku wychowania.

B. Osoba w spektrum autyzmu może być bardzo wrażliwa na hałas i światło.

C. Autyzmem można się zarazić od kolegi.

D. Autyzm mija po tygodniu odpoczynku.

Zadanie 3. Połącz pojęcie z opisem. ___ / 4 pkt

1. dysleksja	a) trudności z utrzymaniem uwagi i duża ruchliwość
2. dysgrafia	b) trudności z liczeniem i rozumieniem liczb
3. dyskalkulia	c) trudności z czytaniem
4. ADHD	d) trudności z czytelnym, estetycznym pismem

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 4. Oceń prawdziwość zdań. ___ / 3 pkt

1. Padaczką można się zarazić od kolegi.	**P**	**F**
2. Osoba na wózku sama decyduje, czy potrzebuje pomocy.	**P**	**F**
3. Osobę, która ma napad drgawek, należy mocno przytrzymać.	**P**	**F**

PIERWSZA ŁAWKA

Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – ćwiczenia

Sprawdzam, czy rozumiem

KARTA 2/7

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 22 pkt

Zadanie 1. Co robimy najpierw, gdy kolega ma napad drgawek? ___ / 1 pkt

A. Polewamy go wodą.

B. Mocno go przytrzymujemy.

C. Wołamy dorosłego i odsuwamy twarde przedmioty.

D. Wkładamy mu do ust łyżkę.

Zadanie 2. Uzupełnij zdania. ___ / 4 pkt

wolniej pytam czytaniem 112 liczeniem

1. Osoba z zaburzeniem rozwoju intelektualnego uczy się _____ i potrzebuje prostych słów.
2. Zanim pomogę osobie na wózku, _____ ją, czy tego chce.
3. Dysleksja dotyczy trudności z _____.
4. Pogotowie wzywamy pod numerem _____ (albo 999).

Zadanie 3. Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Osoba z ADHD nigdy nie może się niczego nauczyć.	**P**	**F**
2. Osoba w spektrum autyzmu może potrzebować uprzedzenia o zmianie planu.	**P**	**F**
3. Rozmawiając z osobą na wózku, mówię do jej opiekuna zamiast do niej.	**P**	**F**
4. Dysgrafia nie wynika z lenistwa.	**P**	**F**

Zadanie 4. Połącz sytuację z reakcją. ___ / 4 pkt

1. Kolega z ADHD wierci się podczas długiej pracy.
2. Koleżanka w spektrum autyzmu zasłania uszy w hałaśliwej stołówce.
3. Kolega na wózku nie wjedzie po schodach do sali.
4. Koleżanka jest niesłysząca i czyta z ust.

a) Pytam, czy chce przejść do cichszego miejsca.

b) Mówię wyraźnie, stojąc do niej twarzą.

c) Proponuję krótką przerwę na ruch i jedno polecenie naraz.

d) Zgłaszam barierę dorosłemu i szukam podjazdu lub windy.

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Podgląd • Pierwsza Ławka

Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – w praktyce

Sytuacje z życia, tekst, plan działania

KARTA 3/7

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 15 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj tekst i wykonaj zadania. ___ / 4 pkt

Wycieczka klasy 6c

Klasa 6c planuje wycieczkę do muzeum. Michał porusza się na wózku. Zosia ma ADHD i trudno jej długo słuchać bez ruchu. Franek mówi: „W muzeum wejście jest tylko po schodach, więc Michał zostanie w szkole". Hania odpowiada: „Zapytajmy w muzeum o podjazd albo windę. A dla Zosi zaplanujmy krótkie przerwy między salami".

Tekst własny

1.1. Co jest barierą dla Michała? ___ / 1 pkt

A. wejście do muzeum tylko po schodach

B. krótkie przerwy między salami

C. pogoda w dniu wycieczki

D. przewodnik muzeum

1.2. Wyjaśnij, dlaczego pomysł Franka nie jest dobry. ___ / 2 pkt

1.3. Podaj jedną rzecz, która pomoże Zosi podczas zwiedzania. ___ / 1 pkt

Zadanie 2. Ułóż kolejność działań przy napadzie drgawek, tak jak w ramce „Pierwsza pomoc" (wpisz 1–4). ___ / 4 pkt

_____ ułóż osobę w pozycji bocznej bezpiecznej

_____ zawołaj dorosłego i pilnuj czasu napadu

_____ zostań przy osobie, aż się ocknie

_____ odsuń twarde przedmioty i podłóż coś miękkiego pod głowę

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 5. Kiedy po napadzie drgawek wzywamy pogotowie? ___ / 1 pkt

A. gdy osoba nie odzyskuje przytomności lub ma trudności z oddychaniem

B. gdy w pobliżu jest dużo osób

C. gdy napad zdarzył się na przerwie

D. gdy osoba wcześniej zjadła obiad

Zadanie 6. Przyporządkuj przykłady. ___ / 4 pkt

schody bez podjazdu wąskie drzwi do toalety podjazd przy wejściu winda w budynku

bariery	ułatwienia

Zadanie 7. Napisz, co zrobisz, gdy koledzy śmieją się z koleżanki z dysleksją, która czyta na głos. Podaj trzy działania. ___ / 3 pkt

Zadanie 8. Przeczytaj tekst i wykonaj zadania. ___ / 5 pkt

Przerwa w szkole

Podczas przerwy Oskar upadł na podłogę i zaczął drgać. Dzieci krzyczały. Wiktor zawołał nauczycielkę i odsunął krzesło. Nauczycielka spojrzała na zegarek i podłożyła pod głowę Oskara swoją kurtkę. Po minucie drgawki ustały. Oskar oddychał i był senny. Nauczycielka ułożyła go na boku i została przy nim.

Tekst własny

8.1. Co zrobił Wiktor, co było właściwe? ___ / 1 pkt

A. Włożył mu coś do ust.

B. Zawołał dorosłego i odsunął krzesło.

C. Przytrzymał Oskara za ręce.

D. Wylał na niego wodę.

8.2. Wyjaśnij, dlaczego nauczycielka spojrzała na zegarek. ___ / 2 pkt

8.3. Napisz, jak nauczycielka ułożyła Oskara po napadzie i po co. ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – zestaw 7 kart pracy z kluczem, edukacja zdrowotna, klasa 6

Podgląd pokazał 6 z 17 stron. Pełna wersja: 17 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 11 pkt
- Karta 2: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – ćwiczenia – 7 zadań, 22 pkt
- Karta 3: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – w praktyce – 4 zadania, 15 pkt
- Karta 4: Kartkówka: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa A – 4 zadania, 9 pkt
- Karta 5: Kartkówka: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa B – 4 zadania, 9 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa A – 8 zadań, 25 pkt
- Karta 7: Sprawdzian: Potrzeby innych: neurorozwój, niepełnosprawności, padaczka – grupa B – 8 zadań, 25 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaś
- dział 5 „Zdrowie psychiczne", wymaganie 5.10: omawia potrzeby osób z zaburzeniami neurorozwojowymi, w tym z zaburzeniem ze spektrum autyzmu, ADHD, rozwojowymi zaburzeniami uczenia

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/edukacja-zdrowotna-klasa-6-potrzeby-innych-neurorozwoj-niepelnosprawnosci-padaczk